

**EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN BOTOȘANI
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

SEPTEMBRIE 2019

I. INTRODUCERE

- *Adresa fizică:* Str. Piața Revoluției nr.1-3, cod postal 710236, județ Botoșani
- *Adresa virtuală:* <http://www.cjbotosani.ro/index.html>
- *Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:*
 - Lege nr.215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 393/2004 privind Statutul Aleșilor Locali, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
 - Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
 - Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
 - Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare Codul penal;

- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
 - Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
 - Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările ulterioare.
- **Structurile subordonate Consiliului Județean Botoșani, grupate pe categorii, sunt următoarele:**
 - **Instituții de cultură:**
 - Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu”
 - Centrul Județean pentru Promovarea, Conservarea Culturii Tradiționale
 - Memorialul Ipotești - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”
 - Orchestra Populară Rapsozii Botoșanilor
 - Muzeul Județean
 - **Instituții publice:**
 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
 - Direcția Județeană de Drumuri și Poduri
 - S.C. Nova Apaserv S.A. Botoșani
 - Școala Profesională Specială „Sfântul Stelian”
 - Școala Profesională Specială „Ion Pillat” Dorohoi
 - Școala Populară de Arte „George Enescu”
 - Serviciul Public Comunitar de Evidență a Populației
 - Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
 - UAMS Mihăileni
 - UAMS Suharău
 - UAMS Sulița
 - UAMS Flămânzi
 - UAMS Saveni
 - UAMS Ștefănești
 - **Unitățile sanitare din rețeaua Consiliului Județului Botoșani sunt:**
 - Spitalul județean „Mavromati”
 - Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga
 - **Misiune / atribuții/ competențe:**

Consiliul Județean Botoșani este autoritatea administrației publice locale pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orășenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes la nivelul județului Botoșani.

Președintele Consiliului Județean este o autoritate administrativă executivă distinctă, stabilită de legiuitor, care asigură respectarea prevederilor Constituției, punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului României, a hotărârilor consiliului județean, precum și a altor acte normative.

Președintele Consiliului Județean Botoșani și consilierii județeni sunt aleși locali care, în asigurarea liberului exercițiu al mandatului lor, îndeplinesc o funcție de autoritate publică.

Administrația publică județeană este organizată și funcționează în temeiul principiilor descentralizării, autonomiei locale, deconcentrării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Raporturile dintre autoritățile administrației publice locale din comune, orașe și municipii și autoritățile administrației publice de la nivel județean se bazează pe principiile autonomiei, legalității, responsabilității, cooperării și solidarității în rezolvarea problemelor întregului județ.

Principalele atribuții ale consiliului județean sunt prevăzute la art. 91 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În cadrul Consiliului Județean Botoșani își desfășoară activitatea un număr de 172 persoane, dintre care:

Tipul funcției	Nr. total de funcții	Din care femei	Din care bărbați	Total poziții ocupate la data de: 31.07.2019	Total poziții vacante la data de: 31.07.2019
De demnitate publică	3	-	3	3	-
De conducere	18	9	8	17	1
De execuție	151	72	48	120	31

Misiunea de evaluare a constat în analiza chestionarului completat și transmis de instituția evaluată în data de 13 august 2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de 3 septembrie 2019, la sediul instituției.

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) *Conflictele de interes;*
- (2) *Accesul la informații de interes public;*
- (3) *Incompatibilități;*
- (4) *Declararea cadourilor;*
- (5) *Protecția avertizorului în interes public.*

În cadrul primei teme, privind conflictul de interese, a fost abordată și problema pantouflage-ului. În cadrul celei de-a doua teme, accesul la informații de interes public, au fost purtate discuții și cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

De asemenea, în cadrul vizitei membrii echipei de evaluare împreună cu reprezentanții instituției prezente la discuții au identificat cazuri de bună practică în domeniul integrității ce pot fi replicate la nivelul altor autorități administrativ teritoriale și care sunt detaliate în capitolul III al prezentului raport de evaluare.

Echipa de evaluare a fost compusă din:

- doamna _____, consilier evaluare - examinare în cadrul Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice a MLPDA;
- doamna _____, consilier evaluare - examinare în cadrul Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice a MLPDA;
- doamna _____ - inspector de integritate în cadrul Agenției Naționale de Integritate;

Din partea Secretariatului Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție a participat doamna _____ - personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor în cadrul Direcției de Prevenire a Criminalității (Ministerul Justiției).

Din partea instituției au participat următoarele persoane:

- Doamna _____, consilier juridic Direcția Juridică, Administrație Publică Locală
- Domnul _____, șef serviciu Organizare, Salarizare, Resurse Umane
- _____, consilier (consilier etică)
- _____ -consilier achiziții publice
- _____ -consilier juridic, secretar al Grupului de lucru

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, CJ Botoșani a transmis Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației următoarele documente relevante în vederea implementării SNA 2016-2020:

- Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020;
- Planul de integritate al Consiliului Județean Botoșani;
- Raportul de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere;
- Rapoartele privind stadiul implementării SNA la nivelul CJ Botoșani în anul 2017, respectiv 2018;
- Chestionarul privind identificarea nevoilor administrației publice locale în procesul de implementare a SNA 2016-2020, în anul 2017;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe temele de evaluare în anul 2019.

A. CONFLICTE DE INTERESE

Din chestionarul tematic de evaluare completat de instituție și discuția la fața locului cu responsabilul desemnat au rezultat următoarele:

1. În cadrul CJ Botoșani nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care să se constate încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, pe parcursul anului 2018.
2. Personalul din cadrul instituției nu a beneficiat de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese.
3. La nivelul consiliului județean există două persoane responsabile cu implementarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere și de interese care asigură consultanță atât funcționarilor publici, cât și aleșilor locali, în completarea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese. Pe site-ul instituției sunt publicate declarațiile de avere și de interese, distinct pentru categoria aleșilor locali - consilieri județeni și a funcționarilor publici.
4. Persoanele responsabile cu implementarea prevederilor legale privitoare la declarațiile de avere și de interese nu au beneficiat de cursuri de formare în domeniu, pe fondul lipsei de finanțare.
5. Evidențele privind înregistrarea și rectificarea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese, stabilite prin lege, sunt evidențiate în registre special întocmite. În urma depunerii declarațiilor de avere și de interese, fiecare persoană primește o dovadă, în acest sens. Nu au existat cazuri de nedepunere sau depunere cu întârziere a declarațiilor de avere/interese, însă a existat o situație în care un angajat al instituției nu a completat rubrica cu privire la veniturile anuale ale soției/ soțului, acesta depunând declarația de avere rectificată în condițiile prevăzute de Legea nr. 176/2010. Menționăm că la nivelul instituției există aprobată **Procedura privind completarea și depunerea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese** - PO SOSRU 02/2019, care respectă legislația în vigoare și este adaptată la specificul instituției din perspectiva SCIM.
6. Cu toate că la nivelul CJ Botoșani nu a fost elaborată o procedură internă privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, în Capitolul III din *Codul etic și de Conduită* al instituției (<http://www.cjbotosani.ro/portal/files/Codul%20etic%20de%20conduita%2024.07.2012.pdf>) există o secțiune dedicată *conflictelor de interese* în care se regăsește definiția, principiile care stau la baza exercitării funcției publice și măsurile care se iau în cazul în care sunt identificate astfel de situații.
7. La nivelul instituției există implementate măsuri de identificare timpurie a incidentelor de integritate, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate: au fost emise acte administrative cu nominalizarea persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese; la momentul înmânării formularelor de către persoana responsabilă, se comunică ghidul de completare emis de ANI.

8. Au fost diseminate la nivelul instituției chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese.

Precizăm faptul că persoanele responsabile cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 176/2010 au comunicat că, în situația în care întâmpină anumite situații care ar putea genera incidente de integritate, consultă Ghidul privind incompatibilitățile și conflictele de interese și Ghidul de completare a declarațiilor de avere și de interese și solicită puncte de vedere de la Agenția Națională de Integritate, atât telefonic, cât și în scris.

SISTEMUL PREVENT¹

Atât în chestionarul transmis, cât și în cadrul discuțiilor purtate cu ocazia vizitei de evaluare, reprezentanții Consiliului Județean Botoșani au precizat faptul că în perioada de referință nu au existat situații în care să fi fost emis un avertisment de integritate de Sistemul PREVENT, gestionat de ANI, cu privire la procedurile de achiziție publică desfășurate.

Totodată, în cadrul discuțiilor au fost punctate și constatate următoarele:

➤ În temeiul *Legii nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică*, în cadrul Agenției Naționale de Integritate, a fost constituit *Sistemul informatic integrat pentru prevenirea și identificarea potențialelor conflicte de interese (Sistemul prevenție)*.

➤ În cadrul instituției au fost respectate prevederile Legii nr. 184/2016, *“Fiecare autoritate contractantă/entitate are obligația de a desemna, prin act administrativ, una sau mai multe persoane responsabile cu completarea și actualizarea formularelor de integritate aferente procedurilor de atribuire derulate de către autoritatea respectivă.”*, în sensul că au fost desemnate mai multe persoane în vederea completării formularului de integritate.

➤ Au fost aduse în discuție și anumite dificultăți întâmpinate la completarea și actualizarea formularului de integritate care se completează în SEAP. Dintre acestea, în cadrul discuțiilor au fost lămurite cele cu caracter general. Pentru chestiuni punctuale întâlnite în cadrul procedurilor de achiziție publică, persoanele responsabile cu completarea formularului de integritate au îndrumate să contacteze telefonic sau în scris inspectorii de integritate din cadrul Serviciului Prevent, pentru a putea primi răspunsuri în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 184/2016 și cu atribuțiile Agenției Naționale de Integritate în gestionarea Sistemului prevenție.

➤ Persoanele responsabile cu completarea și actualizarea formularelor de integritate aferente procedurilor de atribuire au confirmat faptul că au participat la sesiunile de training organizate de Agenția Națională de Integritate în vederea aprofundării dispozițiilor Legii nr. 184/2016 și a completării corespunzătoare secțiunilor formularului de integritate.

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

Din răspunsurile acordate în cadrul discuțiilor a rezultat că există o cunoaștere a subiectului, dar nu există elaborată o procedură internă dedicată acestui subiect. S-a menționat, însă, faptul că în Codul de etică, art. 23 ar exista o prevedere cu privire la această tematică, urmând a fi prevăzut și în Regulamentul intern, document aflat în procedură de aprobare.

În cadrul discuțiilor referitoare la această temă, s-a menționat faptul că necesitatea de a menține încrederea publicului sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Conform SNA 2016-2020 cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt:

1. să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv;
2. să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare;
3. să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Evaluatorii au atras atenția asupra faptului că instituția are și obligația de a monitoriza respectarea acestor interdicții în îndeplinirea sarcinilor de prevenție, precum și asupra gravității sancțiunii aplicabile în caz de nerespectare a interdicțiilor, și anume nulitatea absolută a actelor încheiate.

B. ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

În urma analizei site-ului instituției (în curs de actualizare), a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

1. La nivelul instituției, există o persoană specializată cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, care mai are și alte atribuții/responsabilități în cadrul instituției asigură secretariatul ATOP, înregistrează și tine evidența declarațiilor de avere ale aleșilor locali, soluționează petițiile înregistrate la nivelul instituției, atribuțiile acesteia fiind prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției, dar și în procedura internă - PO CRPP -02, care este elaborată din perspectiva SCIM, fiind simpla transpunere a prevederilor legislative;

Totodată la nivelul instituției este desemnată și o persoană responsabilă pentru presă, care gestionează solicitările venite din partea ziariștilor respectând termenele legale prevăzute, organizează conferințele de presă și asigură accesul acesteia la dezbateri. Conferințele de presă sunt realizate cel puțin lunar.

2. Persoana responsabilă de aplicarea Legii nr. 544/2001 nu a beneficiat de instruire de specialitate în perioada de raportare, pe fondul lipsei de finanțare;
3. Pe pagina de internet a instituției sunt publicate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 (<http://www.cjbotosani.ro/portal.html?pid=969>), dar și *Raportul de activitate*

al instituției, prevăzut la alin. (3) art. 5 din Legea nr. 544/2001 care se regăsește la <http://www.cjbotosani.ro/portal/portal.html?pid=969>.

4. Nu au fost semnalate situații de nerespectare a prevederilor Legii nr.544/2001 - nici în ceea ce privește termenele, accesul la aceste informații, nefiind înregistrate, prin urmare, nici plângeri în instanță.

5. Instituția a adoptat o procedură internă privind accesul la informațiile de interes public - PO CRPP - 02. Din analiza documentului a reieșit faptul că aceasta este o transpunere a prevederilor legale în vigoare. Secțiunea dedicată responsabilităților indică faptul că aceasta este mai degrabă o procedură de sistem.

6. Cu privire la datele publice deschise (open data), din chestionar reiese că la nivelul instituției nu a fost desemnată o persoană pentru activitatea de publicare a datelor deschise, iar până în prezent, instituția nu a publicat seturi de date deschise pe portalul data.gov.ro. În urma discuției privind identificarea și publicarea seturilor de date relevante activității instituției pe portalul data.gov.ro, reprezentanții instituției prezenți au precizat faptul că se are în vedere realizarea acestei activități, prin desemnarea unui responsabil și utilizarea acestui portal ca instrument. Pe pagina de internet a instituției regăsim documente în format pdf, needitabil și Excel ;

La nivelul instituției sunt cunoscute prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public. Nu sunt, însă, respectate toate prevederile legislative.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Botoșani în cadrul temei „Accesul la informații de interes public” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate parțial prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată.

1. Pe site se regăsesc informațiile aferente transparenței decizionale: <http://www.cjbotosani.ro/portal.html?pid=970>, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (11) din Legea nr. 52/2003, republicată.

2. În cadrul instituției este desemnată o persoană responsabilă pentru relația cu societatea civilă, însă nu s-au primit propuneri de proiecte;

3. Conform chestionarului cu privire la anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, aceasta precizează următoarele:

- sunt aduse la cunoștința publicului, cu respectarea termenului legal prevăzut de lege;
- sunt însoțite de documente ce motivează/justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), precum și de eventuale studii de impact, fiind publicate în format pdf.;
- pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii;

- o sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii;
- o au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, au fost redactate minute.

La data controlului nu existau proiecte de hotărâri supuse procedurii transparenței, iar după aprobarea proiectelor în ședință aceste proiecte nu mai apar pe pagina de internet a instituției ca secțiune separată, nefiind o obligație legală evidențierea lor în această formă după aprobare.

4. Nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată;
5. Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative;
6. Ședințele publice nu sunt transmise live sau înregistrate și postate pe site-ul instituției, cu toate că această măsură a fost asumată prin Planul de integritate;
7. Pe site-ul instituției este publicat doar Raportul anual privind transparența decizională aferent anului 2018, nu și rapoartele aferente celorlalți ani;
8. Rapoartele anuale privind activitatea președintelui, vicepreședinților și consilierilor județeni se regăsesc pe site în **Secțiunea Rapoarte de activitate Consiliul Județean 2004-2008-2012-2016** - <http://www.cjbotosani.ro/portal.html?pid=954>.

C. INCOMPATIBILITĂȚI

Conform celor declarate în chestionarul tematic de evaluare și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare au fost constatate următoarele aspecte:

1. În cadrul instituției nu există persoane pentru care Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care să se constate încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.
2. Cu toate că la nivelul instituției nu există o procedură internă privind prevenirea și gestionarea situațiilor de incompatibilitate, în Capitolul III din *Codul etic și de conduită* al instituției (<http://www.cjbotosani.ro/portal/files/Codul%20etic%20de%20conduită%2024.07.2012.pdf>) există o secțiune dedicată în care se regăsim descrierea situațiilor de incompatibilități la nivelul funcționarilor publici, a metodelor de sesizare, precum și a drepturilor și îndatoririlor pe care aceștia le au.
3. În situația în care un angajat dorește să sesizeze o eventuală situație de incompatibilitate, aceasta se poate realiza prin mail, telefon, în scris prin registratura generală. De asemenea, în *Codul etic și de conduită* menționat anterior se specifică faptul că orice problemă legată de impunerea și respectarea normelor de conduită (inclusiv referitoare la incompatibilități) va fi adusă la cunoștința consilierului de etică, care va analiza situațiile și le va înainta conducerii instituției în scris, în vederea luării deciziilor. (Cap. VI, pag. 12). Astfel, echipa de evaluare a constatat că la nivelul CJ Botoșani rolul consilierului de etică nu este bine înțeles.

4. Personalul din cadrul instituției nu a participat, în perioada de referință, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților.
5. Conform celor declarate de reprezentanții instituției, nu au fost semnalate/ identificate situații de incompatibilitate și pe cale de consecință, nu au fost adresate solicitări ANI, pentru puncte de vedere.
6. La nivelul instituției au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

D. DECLARAREA CADOURILOR

În urma analizei chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

În ceea ce privește cunoașterea acestei măsuri la nivelul instituției evaluate, deși prevederile legale sunt în vigoare de mult timp (2004), echipa de evaluare a constatat faptul că gradul de cunoaștere este scăzut, existând o confuzie între cele două tipuri de cadouri ce trebuie declarate - cele primite în cadrul misiunilor oficiale, respectiv cele primite cu titlu personal.

La momentul vizitei echipei de evaluare nu era constituită, conform Legii nr. 251/2004 privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, o comisie de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, însă cu dată imediată, prin Dispoziția Președintelui Consiliului Județean Botoșani nr.259 din 23.10.2019, a fost constituită comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol.

În cadrul discuțiilor echipa de evaluare a prezentat, schematic, circuitul pașilor de urmat în cazul declarării bunurilor primite în exercitarea funcției, conform prevederilor Legii nr. 251/2004 și ale HG nr.1126/2004.

Cu referire la problema evaluării cadourilor, echipa de evaluare a menționat faptul că valoarea acestora se determină, în general, după datele de evidență existente pe piață de către Comisia de evaluare, fiind aduse în discuție totodată exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anume cazuri, în activitatea diplomatică referitoare la depozitarea acestora, în anumite instituții fiind depozitate în spații special amenajate cu vitrine expoziționale, la vederea publicului.

E. PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

Aspectele menționate în chestionar, au fost în sensul că nu există persoane sau compartimente responsabile cu primirea avertizărilor de interes public, nici proceduri legate de soluționarea acestora sau aplicarea măsurilor de protecție pentru avertizori, personalul instituției nebeneficiind de programe de informare. Pe cale de consecință, instituția a apreciat că nu au existat situații de avertizare în interes public, cel puțin nu dintre cele care să fi fost formulate cu invocarea legii

speciale, și nu a fost cazul să se dispună măsuri specifice. În cadrul reuniunii s-a menționat, însă, elaborarea unei proceduri în acest sens.

În acest context, reprezentanții instituției au menționat că la nivelul instituției există o procedură privind această temă din anul 2015, dar care deși nu este actualizată reprezintă nu numai o transpunere a legislației în vigoare, dar și o adaptare la specificul instituției.

În cadrul discuțiilor au fost subliniate aspectele relevante pentru o tratare eficientă a avertizărilor care urmează a fi procesate prin intermediul acestei proceduri, fiind evidențiate o serie de criterii pentru alegerea canalului optim de raportare și soluționare a acestora. Astfel, s-a apreciat util ca persoana / structura desemnată să poată verifica sau dispune verificarea pe fond a avertizării, să fie aptă să aplice sau să dispună aplicarea măsurilor de protecție prevăzute de lege, să se bucure de încrederea angajaților din perspectiva profesionalismului și integrității. Totodată, s-a subliniat faptul că mecanismul trebuie să asigure o protecție adecvată a identității avertizorului, atunci când sunt îndeplinite condițiile legale pentru adoptarea acestei măsuri. Evident, prin reglementarea unui astfel de canal de raportare a neregularităților nu poate fi îngrădit dreptul salariatului de a alege oricare dintre căile de sesizare prevăzute de lege, dar se facilitează gestionarea optimă a eventualelor avertizări în cadrul instituției.

III. BUNE PRACTICI

Consiliul Județean Botoșani implementează, în prezent, proiectul *Administrație modernă în sprijinul cetățenilor*, cod MySMIS 126412. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 - 2020, Axa Prioritară 2, O.S 2.1: Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari, în concordanță cu SCAP, în acest sens fiind semnat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, contractul nr.339/09.04.2019. Perioada de implementare este de 24 de luni, 09.04.2019 - 09.04.2021.

Scopul proiectului este introducerea unui sistem integrat și simplificarea procedurilor administrative la nivelul județului Botoșani în vederea îmbunătățirii calității serviciilor, a consolidării eficienței administrative, creșterii accesului la serviciile publice și reducerea birocrăției pentru cetățeni.

Obiectivele proiectului: 1. Consolidarea capacității administrative și accesul online la serviciile publice prin implementarea unei Platforme Integrate de Simplificare a Interacțiunii cu Cetățenii pentru reducerea birocrăției și administrarea electronică a documentelor (PISC DMS) și a Arhivei electronice a județului;

2. Simplificarea procedurilor administrative și actualizarea procedurilor interne de lucru ca urmare a implementării sistemului PISC DMS;

3. Dezvoltarea cunoștințelor și abilităților profesionale pentru 35 persoane din grupul țintă prin participarea la cursuri de formare pentru utilizarea sistemului informatic și a procedurilor simplificate, cuprinzând și module de dezvoltare durabilă, egalitate de șanse, nediscriminare și egalitate de gen.

- Rezultate preconizate:**
1. Platforma Integrată de Simplificare a Interacțiunii cu Cetățenii pentru reducerea birocrăției și administrarea electronică a documentelor (PISC DMS) în cadrul Consiliului Județean Botoșani;
 2. Proceduri interne de lucru actualizate și sincronizate cu funcționalitățile oferite de PISC DMS;
 3. Arhiva de copii digitale ale documentelor tradiționale existente, care prezintă valoare operațională în prezent și integrare în PISC DMS;
 4. Formarea personalului din Consiliul Județean Botoșani în aplicarea procedurilor de simplificare a interacțiunii cu cetățenii și reducerea birocrăției.

IV. RECOMANDĂRI

A. CONFLICTE DE INTERESE

Se recomandă:

- Asigurarea fondurilor necesare pentru formarea profesională a personalului din cadrul instituției de a beneficia de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese, precum și a persoanei responsabile cu implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și de interese.
- Elaborarea la nivelul instituției a unei proceduri care să se refere la prevenirea conflictelor de interese precum și la modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații, inclusiv a situațiilor de pantouflage Rolul unei astfel de proceduri este nu numai acela de a asigura îndeplinirea exigențelor Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice referitoare la termene ci și preîntâmpinarea unor posibile incidente de integritate.

PANTOUFLAGE

- Se recomandă ca listele/evidențele întocmite de personalul de la resurse umane privitor la persoanele care au monitorizat sau controlat societăți reglementate de L.31/1990 sau alte unități cu scop lucrativ din sectorul public, inclusiv regii autonome, sau cele care au fost implicate în procesul de evaluare sau verificare a cererilor de finanțare din fonduri europene și/sau fonduri naționale aferente acestora, să fie transmise compartimentelor de specialitate din structura centrală precum și subordonatelor, pentru a fi avute în evidență, după caz, 3 ani (art.94 alin.3 din Legea nr.161/2003) sau 12 luni (art.12 alin.1 din O.U.G. nr. 66/2011), în vederea semnalării cazurilor interzise de lege.

B. TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

Se recomandă:

- Respectarea standardului de publicare a informațiilor de interes public privind întreprinderile publice, prevăzut în anexa nr. 4 la Hotărârea nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public;
- Actualizarea permanentă a listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, SNA 2016-2020 etc.) și conexarea lor cu textele legii pe portalul www.legislatie.just.ro (conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016). Totodată se recomandă în acest sens reactualizarea structurii site-ului prin respectarea modelelor înaintate prin actele normative în domeniu și actualizarea informațiilor existente;
- Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanelor responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, a persoanei responsabile cu publicarea datelor în format deschis, respectiv a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
- Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public conform prevederilor art. 8 alin. (1[^]1) din HG nr. 123/2002, cu modificările și completările ulterioare;
- Actualizarea sub-sectiunii dedicate Transparenței decizionale conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016 și OG nr. 57/2019 pentru a putea fi mai ușor de accesat;
- Înregistrarea și publicarea ședințelor publice ale Consiliului Județean Botoșani;
- Desemnarea unui responsabil pentru date deschise, care să gestioneze user-ul alocat instituției pe portalul data.gov.ro și să analizeze informațiile relevante pentru obiectul de activitate al Consiliului Județean în vederea încărcării acestora pe portalul data.gov.ro, astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Totodată se recomandă și actualizarea și creșterea numărului de documente publicate în program de prelucrare text (de exemplu Word) și program de calcul tabelar (de exemplu Excel) pe site-ul instituției.

C. INCOMPATIBILITĂȚI

Se recomandă:

- Programe de pregătire profesională pentru angajații instituției, în contextul numeroaselor modificări legislative survenite în ultima perioadă în acest domeniu și, în special, în cazul aleșilor locali.
- Elaborarea la nivelul instituției a unei proceduri cu privire la evitarea și gestionarea în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților.

D. DECLARAREA CADOURILOR

Se recomandă:

- Constituirea Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercițiul mandatului sau al funcției publice conform prevederilor Legii 251/2004.
- Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu;
- Adoptarea unei proceduri interne dedicate declarării acestor cadouri, procedură care să fie adusă ulterior la cunoștința unui număr important de persoane din cadrul instituției și difuzarea acesteia tuturor instituțiilor aflate în subordine sau în coordonare. Procedura va trebui să detalieze modalitatea de declarare a cadourilor, persoana de contact din cadrul instituției în materia declarării cadourilor, opțiunile pe care declarantul le are cu privire la respectivele bunuri, modalitatea de preluare a bunurilor în gestiunea instituției și destinația acestora;
- Ținerea evidenței cadourilor primite de persoanele care fac obiectul legii. De menționat este și faptul că această evidență trebuie publicată pe site-ul instituției, și nu numai la solicitare în baza Legii nr. 544/2001;
- Verificarea ulterioară a gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii (după elaborarea acesteia).

E. PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

Se recomandă:

- Adoptarea de măsuri interne necesare creării mecanismelor de semnalare și cercetare a neregularităților și transmiterea de informații în cazul identificării unor neregularități la nivelul instituției - măsura se regăsește, de altfel, în Planul de Integritate, aprobat prin Dispoziția nr.144/30 ianuarie 2017, la poziția nr.1.15;
- Desemnarea unei persoane/ structuri responsabilă cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public;
- Reglementarea unui canal de comunicare internă, în plus față de cel de audiență, în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o faptă de încălcare a legii în legătură cu activitatea instituției (de exemplu crearea unei adrese de email care să fie destinată doar acestor sesizări);
- Difuzarea procedurii ce se recomandă a fi elaborată tuturor instituțiilor aflate în subordine sau în coordonare;

- Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Consiliului județean;
- Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii (după elaborarea acesteia).

RECOMANDĂRI CU CARACTER GENERAL:

- În *Codului etic și de conduită* există introduse prevederi referitoare la pantouflage (art. 23), însă se recomandă actualizarea documentului conform noilor reglementări legislative în domeniu și raportat la realitatea cadrului organizațional;

- Întrucât la nivelul Consiliului Județean Botoșani nu se realizează monitorizarea stadiului aplicării prevederilor SNA 2016-2020 la nivelul structurilor subordonate, în acest context echipa de evaluare recomandând organizarea unor întâlniri ale responsabililor pe teme specifice prevenirii corupției și promovării transparenței și integrității din cadrul structurii supraordonate cu omologii de la nivelul subordonatelor, în vederea inițierii demersului de îndrumare a structurilor subordonate în vederea implementării SNA 2016-2020.

- Având în vedere faptul că pe site-ul instituției în prezent nu se regăsește o secțiune dedicată domeniului integritate, echipa de evaluare recomandă construirea unei astfel de ramificații în cadrul paginii web a instituției unde să se regăsească documentele specifice domeniului (de ex: planul de integritate, rapoartele anuale privind stadiul implementării SNA 2016-2020, planul de integritate etc.).